

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

FLORIN GEORGESCU
Prim-viceguvernator

Doamnei Andreea Maria Paul
Deputat PNL de Țara Oașului, Satu Mare
E-mail: cabinetdeputatpaul@gmail.com

Nr. 1022/FG/ 10.10.2016

Doamnă deputat,

Cu privire la *întrebarea parlamentară* adresată băncii centrale prin intermediul poștei electronice, în data de 05.10.2016, ulterior dezbaterilor din ședința comisiilor de specialitate reunite (Comisia juridică, de disciplină și imunități și Comisia pentru buget, finanțe și bănci) din Camera Deputaților, ce a avut loc în data de 04.10.2016, înregistrată sub nr. XVI/7396/05.10.2016, ce cuprinde, pe de o parte, solicitarea de a vă comunica cu celeritate o *notă de fundamentare actualizată, formulată de instituția noastră vizând implicațiile conversiei creditelor în franci elvețieni la cursul istoric de la data încheierii contractelor de creditare, așa cum s-a agreat de principiu în ședința comisiilor de specialitate reunite la data indicată, alături de prezentarea argumentată a riscurilor pe care le presupune această decizie politică*, iar, pe de altă parte, rugămintea ca banca centrală să vă răspundă punctual la întrebările formulate, respectiv:

1. *Câte credite în franci elvețieni s-au încheiat în România până la sfârșitul anului 2008 și în ce cuantum?*
2. *Câte credite în franci elvețieni acordate populației mai sunt astăzi în derulare și în ce cuantum?*
3. *Câte credite în franci elvețieni acordate populației au fost externalizate și în ce cuantum?*
4. *Câte credite în franci elvețieni au beneficiat de conversia în lei sau în euro până în prezent și în ce cuantum și condiții? Cunoașteți condițiile aspre în care au fost ele încheiate? Care au fost*

'beneficiile' pentru cei creditați în franci și pentru bănci? S-a împărțit riscul valutar în mod echilibrat între bănci și cei creditați sau nu?

5. Care este motivul pentru care nu s-a reușit închiderea conversiei din franci elvețieni pe cale amiabilă, prin negociere individualizată, până în prezent, așa cum ați declarat în cadrul audierilor parlamentare?

6. Cum vă raportați la documentele oficiale ale UE care reclamă " practici iresponsabile de creditare produse bancare înșelătoare" etc., având în vedere că România nu a făcut excepție în spațiul comunitar?

7. BNR conștientizează gradul de pauperizare agresivă a cetățenilor români activi pe piața muncii, cu venituri adeseori medii spre mari, din cauza creditelor în franci elvețieni? Care sunt soluțiile susținute de către BNR în aceste situații?

Vă transmitem alăturat în anexa nr. 1 o analiză privind conversia creditelor din franci elvețieni la curs istoric, iar în anexa nr. 2 răspunsurile punctuale la cele 7 întrebări formulate de dumneavoastră.

Cu stimă,

Anexa 1 – Conversia creditelor din franci elvețieni la cursul istoric

1. Considerații generale

Posibilitatea convertirii creditelor denominate în valută în credite denominate în monedă națională este prevăzută în *Directiva 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale* a fost transpusă în legislația românească prin *Ordonanța de Urgență nr 52/14.09.2016 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile* și care respectă principiile generale ale directivei. Potrivit OUG, conversia creditelor denominate în valută străină se realizează la cursul de schimb comunicat de BNR în ziua solicitării conversiei, ceea ce respectă cadrul juridic din țara noastră și se înscrie în principiile general valabile ale economiei de piață.

Conversia creditelor la orice alt curs este problematică sub mai multe aspecte ce țin de: (i) intervenția administrativă a unei terțe părți într-un acord de voință între client și bancă; (ii) afectarea semnificativă a patrimoniului băncilor, care poate fi considerată o expropriere fără o justă despăgubire și fără o justă cauză; (iii) nediferențierea între debitorii care înregistrează dificultăți semnificative de plată, pentru care ar putea fi identificate soluții de reducere a poverii suportate de debitori prin negociere între instituția de credit și debitor, și debitorii care nu sunt într-o asemenea situație; (iv) nediferențierea între debitorii care au capacitatea de a-și onora obligațiile contractuale, între debitorii care au contractat credite în valoare redusă (sub un anumit prag) sau debitorii care au contractat mai multe credite; (iv) efectul de hazard moral, întrucât este generată o diferență majoră între clienții care s-au împrumutat în lei în condițiile pieței și cei care s-au împrumutat în valută și care au beneficiat de rate în valută net inferioare în anii anteriori, precum și cei care ulterior obținerii împrumutului în valută au negociat cu banca, obținând condiții mai favorabile prin reducerea dobânzii și/sau reducerea valorii principalului. Se ajunge astfel la o situație paradoxală, în care un client care a negociat cu banca și a obținut o modificare a clauzelor inițiale să fie dezavantajat în raport cu clienții care nu au realizat aceste negocieri.

Conversia creditelor denominate în valută la un curs administrativ discriminează împotriva debitorilor care s-au împrumutat în lei (debitorii care au contract credite denominate numai în lei reprezintă aproximativ 65% din total debitori persoane fizice, potrivit Centralei Riscului de Credit-CRC la 30 iunie 2016). În condițiile în care debitorii care au contractat credite în lei au fost mai precauți la risc și au ținut cont de recomandările BNR de a se împrumuta în

moneda în care își încasează veniturile, debitorii care s-au împrumutat în CHF ar beneficia de avantaje considerabile.

2. Efecte asupra cursului de schimb și ratelor de dobândă

Conversia stocului de credite denominate în CHF poate conduce la tensiuni în cadrul sistemului financiar, cu repercusiuni asupra sectorului real, având în vedere faptul că pentru acoperirea poziției valutare scurte create în urma conversiei, va trebui ca instituțiile de credit:

- ✓ Să cumpere echivalentul a 1,2 miliarde EUR utilizând surse atrase în lei, cu efecte posibile de depreciere a monedei naționale în raport cu moneda EURO;
- ✓ Să atragă finanțare pe termen scurt (lichidități), contribuind la creșterea ratelor de dobândă aferente surselor atrase.

3. Situația creditelor denominate în CHF:

La finalul lunii iunie 2016, soldul creditelor denominate în franci elvețieni¹ acordate populației s-a situat la 5,8 miliarde de lei, diminuându-se semnificativ față de 7,6 miliarde de lei consemnat la finalul anului 2015. Creditele denominate în franci elvețieni reprezintă aproximativ 3% din volumul creditelor acordate sectorului real (aproximativ 5% din totalul creditelor acordate populației, iunie 2016). Privite în structura pe destinații, creditele pentru locuințe au o pondere de 48 la sută din total și creditele pentru consum de 52%.

Rata creditelor neperformante aferentă creditelor denominate în franci elvețieni² acordate populației se situează la 33%, gradul de acoperire cu provizioane a creditelor neperformante fiind de 46%. Creditele de consum cu garanții ipotecare și alte tipuri de credite consemnează o rată a creditelor neperformante mai ridicată comparativ cu creditele ipotecare și pentru investiții imobiliare. Aproximativ 80% din volumul total al creditelor nu înregistrează întârzieri la plata ratelor mai mari de 60 de zile. Aproximativ 90% din creditele denominate în CHF au fost acordate în perioada 2005-2008.

Potrivit datelor existente la nivelul Direcției Supraveghere, în perioada 16.01.2015-26.08.2016 au fost efectuate un număr de 57.298 de solicitări de soluționare a creditelor în CHF, din care 31.270 pentru operațiuni de conversie și 26.028 pentru operațiuni de

¹ Potrivit raportării statistice a datelor pentru elaborarea bilanțului monetar

² Potrivit datelor raportate în CRC

restructurare. Dintre acestea, au fost soluționate un număr de 33.528 de solicitări, din care 24.391 prin realizarea de operațiuni de conversie și 9.137 prin operațiuni de restructurare.

Rata de soluționare a creditelor exprimate în CHF ar fi putut fi semnificativ mai ridicată, în cazul în care discuțiile publice pe marginea adoptării unei legi de conversie obligatorie la curs istoric nu ar fi determinat un număr mare de debitori să refuze propunerile de conversie ale băncilor.

4. Impactul conversiei creditelor denominate în franci elvețieni la cursul istoric

În vederea determinării impactului asupra capitalului instituțiilor de credit în scenariul conversiei creditelor acordate în CHF la cursul istoric, s-au realizat simulări pe baza datelor disponibile în Centrala Riscului de Credit și a situațiilor financiare ale instituțiilor de credit (30 iunie 2016). Una din ipotezele utilizate presupune că se un debitor va solicita conversia numai în cazul creditelor pentru care cursul istoric este mai avantajos comparativ cu cel existent la data efectuării conversiei (conversia aduce un beneficiu economic debitorului). Data de referință pentru cursurile valutare actuale este 12 septembrie 2016; iar pentru determinarea cursului la care s-ar face conversia pentru fiecare credit individual au fost utilizate seriile istorice zilnice privind cursul de schimb CHFRON.

Impactul asupra indicatorilor de solvabilitate surprinde atât efectul direct asupra fondurilor proprii ale instituțiilor de credit ca urmare a pierderii generate de conversia creditelor, cât și efectul determinat de creșterea activelor ponderate la risc pe fondul creșterii semnificative a poziției valutare scurte. Rezultatele relevă următoarele:

- Pierdere totală estimată a sectorului bancar este de 2.382 milioane lei, iar pierderea estimată diminuată cu ajustări pentru depreciere deja recunoscute este de 1.664 milioane lei.
- Rata fondurilor proprii la nivelul sectorului bancar s-ar diminua cu 1,8 puncte procentuale, până la 16,8% (iunie 2016).
- În cazul incorporării efectelor conversiei creditelor și ale poziției valutare, două instituții de credit ar prezenta o rată a fondurilor proprii totale sub pragul minim reglementat. Dacă nu s-ar lua în considerare efectul poziției valutare, conversia creditelor în CHF la curs istoric ar determina reducerea ratei fondurilor proprii totale sub pragul minim reglementat în cazul unei instituții de credit.

- Numărul total al instituțiilor de credit având rata fondurilor proprii totale sub nivelul impus prudențial (inclusiv Pilonul II și amortizoarele specifice) ar fi de șase.
- Poziția valutară scurtă generată de conversie ar fi 5.533 milioane lei, respectiv echivalentul a 1.224 milioane euro (curs aferent datei de 30 iunie 2016).

Având în vedere cele prezentate mai sus, apreciem că soluția dezirabilă, atât pentru debitorii îndatorați în CHF ce înregistrează dificultăți de plată, cât și pentru adoptarea unei soluții echilibrate și circumscrise integral cadrului constituționalității, este cea propusă de Ministerul Finanțelor Publice (MFP). Propunerea MFP prevede: (i) negocierea conversiei între bancă și client, (ii) acordarea unei garanții de către MFP pentru 50% din suma rămasă de plată și (iii) acordarea de către bancă a unui discount la valoarea creditului în funcție de situația debitorului.

1. Câte credite în franci elvețieni s-au încheiat în România până la sfârșitul anului 2008 și în ce cuantum?

La finalul anului 2008, instituțiile de credit dețineau în bilanț 119.748 de credite acordate persoanelor fizice, dintre care 17.395 erau ipotecare și alte 37.685 erau credite de consum garantate cu ipotecă. Aceste credite erau acordate unui număr de 110.638 de persoane fizice și totalizau 12 miliarde de lei. În plus, băncile mai aveau în bilanț aprox. 1.225 credite în valoare de 0,86 miliarde lei acordate unui număr de 993 de societăți nefinanciare.

2. Câte credite în franci elvețieni acordate populației mai sunt astăzi în derulare și în ce cuantum?

La sfârșitul lunii iulie 2016, în bilanțul băncilor erau 53.794 de credite acordate persoanelor fizice (dintre care 12.510 credite ipotecare și 13.523 credite de consum garantate cu ipotecă), deținute de un număr de 51.334 debitori și care totalizau 5,7 miliarde lei. De asemenea, băncile mai dețineau la sfârșitul lunii iulie 2016 doar 268 credite acordate unui număr de 234 de companii în valoare de aprox. 130 milioane lei.

3. Câte credite în franci elvețieni acordate populației au fost externalizate și în ce cuantum?

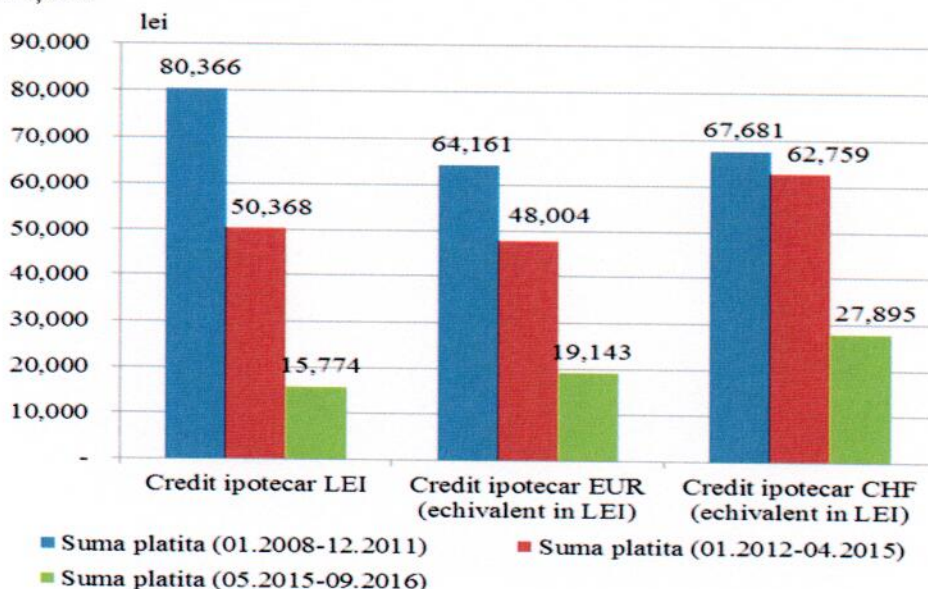
În perioada ianuarie 2015 – august 2016, băncile au operat atât cesionări de credite în CHF cât și răscumpărări în bilanț de astfel de credite, fluxul net fiind de 283 de milioane echivalent lei. Dintre creditele cesionate din anul 2006 până în prezent, instituțiile de credit mai păstrează în administrare un volum de 1628 milioane echivalent lei credite în CHF (credite aflate în afara bilanțului).

4. Câte credite în franci elvețieni au beneficiat de conversia în lei sau în euro până în prezent și în ce cuantum și condiții? Cunoașteți condițiile aspre în care au fost ele încheiate? Care au fost 'beneficiile' pentru cei creditați în franci și pentru bănci? S-a împărțit riscul valutar în mod echilibrat între bănci și cei creditați sau nu?

Potrivit datelor raportate de bănci, în perioada 16.01.2015-26.08.2016 au existat 57.298 de solicitări de soluționare a creditelor, din care 31.270 pentru operațiuni de conversie și 26.028 pentru operațiuni de restructurare. Dintre acestea, au fost soluționate 33.528 de solicitări, din care 24.391 prin efectuarea de operațiuni de conversie și 9,137 prin efectuarea de operațiuni de restructurare.

Rata de dobândă mai mică a împrumuturilor în franci elvețieni a permis celor care au contractat în această monedă să beneficieze de un credit la un cost mai redus. Astfel pentru cei care au contractat credit în CHF în 2006-2008 au câștigat din diferențialul de dobândă până în 2010-2011, dar, ulterior, datorită scăderii importante a ratelor de dobândă pentru creditele în lei, aceștia au plătit mai mult. Spre exemplu, pentru un credit standard contractat în ianuarie 2008 în valoare de 50.000 echivalent euro, rata lunară de plată în anul de acordare era cu 500 de lei mai mică în cazul creditelor în CHF comparativ cu cele în lei. Mai mult, suma totală plătită la finalul anului 2009 de către cei care au contractat în CHF a fost cu aprox. 8 mii de lei mai mică comparativ cu cei care aveau un credit similar în lei. Această diferență s-a redus la 500 de lei în iunie 2011.

Grafic 1 – Suma totală de plată pentru un credit ipotecar acordat în anul 2008 pentru 30 de ani pentru o valoare de 50000 echivalent euro acordat în trei monede diferite: lei, euro și franci elvețieni

Dacă luăm în considerare atât rata dobânzii, cât și cursul de schimb (Grafic 1), diferența dintre suma totală de plată pentru un debitor care a contractat un credit în lei și un debitor care a contractat un credit similar în CHF s-a menținut până în aprilie 2015 (de la aprox. 14 mii de lei în iunie 2011 la sub 300 de lei în aprilie 2015), datorită faptului că primele rate

lunare au fost plătite la un curs mult mai avantajos comparativ cu cele prezente, astfel că sumele efectiv plătite de către debitorii cu credite în CHF au fost mai mici.

Tabel 1 – Variația puterii de cumpărare a debitorilor cu credite în CHF în funcție de data de acordare a creditului

Anul	Câștigul salarial mediu net (lei)	Curs mediu CHF/RON	Câștigul salarial mediu net (CHF)	Variația puterii de achitare a creditului în termeni reali (la august 2016)
2006	866	2,2409	386,45	+31,7%
2007	1.042	2,0320	512,80	-0,7%
2008	1.309	2,3238	563,30	-9,6%
2009	1.361	2,8063	484,98	+4,9%
2010	1.391	3,0540	455,47	+11,7%
2011	1.444	3,4409	419,66	+21,3%
2012	1.507	3,6968	407,65	+24,9%
2013	1.579	3,5904	439,78	+15,7%
2014	1.697	3,6460	465,44	+9,4%
2015	1.859	4,1686	445,97	+14,1%
2016.07	2.078	4,0826*	508,98	

**curs din 10 august 2016

Totodată, așa cum reiese în tabelul de mai sus, salariul mediu exprimat în CHF a fost mai mare numai în anii 2007-2008 comparativ cu cel din anul 2016, iar variația acestuia a fost de 10 la sută. Aceasta arată că la nivelul salariului mediu pe economie din România, singurii care înregistrează o creștere a sumei lunare de plată a creditului raportată la venit sunt cei care s-au îndatorat în 2007-2008, toți ceilalți consumatori care s-au îndatorat în afara acestei perioade înregistrează în prezent un nivel al gradului de îndatorare mai mic decât la momentul acordării. Această observație este un argument în plus în sprijinul abordării caz cu caz a situației debitorilor cu credite în CHF, astfel încât să fie protejați numai debitorii care înregistrează dificultăți financiare reale.

BNR sprijină găsirea unor soluții pentru cei care se confruntă în prezent cu probleme financiare, prin acest lucru îndeplinindu-se dezideratul social, iar caracterul de lege specială poate fi mai ușor de apărut în fața unor eventuale critici de neconstituționalitate ca urmare a caracterului retroactiv al legii.

5. Care este motivul pentru care nu s-a reușit închiderea conversiei din franci elvețieni pe cale amiabilă, prin negocieri individualizată, până în prezent, așa cum ați declarat în cadrul audierilor parlamentare?

Până la finalul lunii august, s-au soluționat 78% din cererile de conversie ale creditelor denominate în CHF, ceea ce relevă eforturile băncilor în sensul negocierilor individuale. Reiterarea discuțiilor pe marginea unei posibile legi care să ofere posibilitatea de a converti creditul la cursul istoric stimulează o atitudine de expectativă din partea debitorilor și diminuează apetitul acestora de a accepta ofertele diferențiate ale băncilor.

6. Cum vă raportați la documentele oficiale ale UE care reclamă "practicile iresponsabile de creditare", "produsele bancare înșelătoare" etc., având în vedere că România nu a făcut excepție în spațiul comunitar?

În ceea ce privește referirea la practici iresponsabile de creditare, Directiva 2014/17/UE din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr.1093/2010 menționează la pct.3 din Preambul următoarele: „Criza financiară a arătat că un comportament iresponsabil al participanților la piață poate compromite bazele sistemului financiar, ceea ce duce la pierderea încrederii tuturor părților, în special a consumatorilor, și poate avea consecințe sociale și economice grave. (...) Prin urmare, ar trebui să se asigure un cadru de reglementare al Uniunii în acest domeniu care să fie solid și în concordanță cu principiile internaționale și care să utilizeze în mod corespunzător gama de instrumente disponibile, inclusiv raporturile loan-to-value (împrumut/valoarea garanției), loan-to-income (împrumut/venit), debt-to-income (datorie/venit) sau alte raporturi similare, valorile minime sub care niciun credit nu ar fi considerat acceptabil sau alte măsuri compensatorii pentru situațiile în care riscurile subiacente sunt mai mari pentru consumatori sau în care este necesară prevenirea unei îndatorări excesive a gospodăriei. (...)”

Cea mai recentă intervenție a BNR în domeniul reglementării creditării persoanelor fizice s-a datorat necesității transpunerii în legislația națională a prevederilor Directivei 2014/17/UE privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010 și Ghidului EBA/GL/2015/11 privind evaluarea bonității, referitoare la evaluarea bonității solicitantului de credit și la politicile de remunerare a personalului implicat în activitatea de

creditare. În acest scop, în condițiile în care cadrul de reglementare administrat de BNR era deja aliniat în cea mai mare măsură la noile prevederi comunitare, dispozițiile Regulamentului nr.17/2012 au fost completate doar în sensul explicitării unor prevederi și alinierii regimului de reglementare și supraveghere a creditului de consum cu cel aferent creditului imobiliar.

Astfel, precizăm că reglementările BNR au fost revizuite anterior pe bază continuă, în linie cu evoluțiile înregistrate la nivelul UE, cu scopul creșterii gradului de prudență în luarea de către împrumutător a deciziei de creditare prin evaluarea atentă a riscului de rată a dobânzii, riscului valutar, precum și a posibilității de majorare a costului creditului din comisioane și alte cheltuieli privind administrarea creditului prevăzute în contract și prin impunerea în sarcina creditorilor a obligației de avertizare a solicitanților de credit în valută asupra consecințelor materializării riscului valutar.

Spre exemplu, în perioada 2011-2012 modificările legislative au urmărit completarea cadrului legislativ național cu cerințe suplimentare privind creditarea în valută conform recomandărilor Consiliului General al Comitetului European pentru Risc Sistemic.

În 2015, pentru a facilita procesul de conversie a creditelor în valută, Banca Națională a României a prevăzut explicit ca operațiunile de conversie a creditelor acordate populației în valută sunt exceptate de la aplicarea restricțiilor privind gradul de îndatorare, termenul maxim pe care poate fi acordat un credit de consum, garantarea etc.

În legătură cu referirea la „produsele bancare înșelătoare”, arătăm că *Rezoluția Parlamentului European din 8 octombrie 2015 referitoare la legislația privind creditele ipotecare și la instrumentele financiare riscante în Spania (pe baza petițiilor primite) (2015/2740(RSP))* menționează la pct.J faptul că: “în ultimii ani, se estimează că aproximativ 700 000 de cetățeni spanioli au fost victime ale unor fraude financiare, deoarece băncile le-au vândut în mod înșelător instrumente financiare riscante fără a-i informa în mod corespunzător cu privire la amploarea riscurilor și implicațiile reale ale imposibilității de a avea acces la economiile lor”, textul având în vedere exclusiv situația din Spania.

Pe de altă parte, menționăm că *Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului*

(„Directiva privind practicile comerciale neloiale”), a fost transpusă în legislația națională prin *Legea nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor*, cu modificările ulterioare. Potrivit art.14 alin.(3) din această lege, contravențiile prevăzute de prezenta lege se constată la sesizarea consumatorilor, a asociațiilor care, potrivit legii, au un interes legitim ori din oficiu, de către reprezentanții împuterniciți ai Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor.

7. BNR conștientizează gradul de pauperizare agresivă a cetățenilor români activi pe piața muncii, cu venituri adeseori medii spre mari, din cauza creditelor în franci elvețieni? Care sunt soluțiile susținute de către BNR în aceste situații?

Conform practicii bancare internațională, contractele de credit presupun împărțirea riscurilor între debitor și creditor după cum urmează: riscul de credit este asumat de către creditor, iar riscul valutar și cel de rata dobânzii cade în responsabilitatea debitorului. Înțelegerea de către debitor a riscurilor la care se expune în momentul contractării unui credit în valută este importantă pentru evaluarea capacității de plată a creditului în viitor, în special în cazul creditelor ipotecare caracterizate de maturități care acoperă mai mult de un ciclu economic.

BNR a avertizat în repetate ocazii asupra riscurilor dinspre creditarea în valută, în special a celei în monede exotice precum cea în CHF. Aceste avertizări au fost transmise atât prin intermediul conferințelor și seminariilor, a întâlnirilor lunare cu reprezentanții Asociației Române a Băncilor și cei ai unor asociații de specialitate (Asociația Analistilor Financieri-Bancari din România, Asociația Națională a Exportatorilor și Importatorilor din România etc.), precum și prin intermediul studiilor și publicațiilor periodice ale BNR publicate pe site-ul instituției (Rapoartele anuale și Rapoartele asupra stabilității financiare).

În plus, BNR a avut o atitudine pro-activă în ceea ce privește prevenirea riscurilor dinspre creditarea în valută prin promovarea încă din anul 2003 a unor măsuri prudențiale precum cele de limitare a îndatorării debitorilor (Normele BNR nr.15/2003, 16/2003, 10/2005, 11/2005, 20/2006, Regulament BNR nr. 24/2011, Regulamentul nr.17/2012), de creșterea gradului de acoperire cu provizioane pentru expunerile în valută (Regulamentul BNR nr. 4/2008), avertizarea debitorilor privind riscurile la care se expun (Regulamentul BNR nr.11/2008)

Banca Națională a României promovează implementarea unor soluții individualizate, negociate între părțile direct implicate în contractul de credit (respectiv instituția de credit și debitorul). Aceste caracteristici se întemeiază pe specificul din România al situației creditelor în franci elvețieni, în special, și a celor în valută, în general, și îmbină: (i) principiile pieței libere, (ii) sprijinul statului pentru grupurile vulnerabile de cetățeni și (iii) exercitarea de către Banca Națională a României a atribuțiilor legale privind asigurarea stabilității financiare.

Căile de acțiune pentru rezolvarea problematicii creditelor în franci elvețieni pot fi diverse, însă stabilirea oricărei soluții trebuie să aibă în vedere următoarele principii:

- să fie bine ținută către persoanele care au o reală nevoie de a fi sprijinite;
- să se bazeze pe o împărțire rezonabilă a costurilor;
- să nu creeze hazard moral – respectiv, să nu genereze așteptări nerezonabile pe viitor (privind neplata serviciului datoriei) și să nu discrimineze debitorii în alte monede (lei, euro, dolari);
- să nu dezavantajeze clienții care au negociat deja cu băncile și au obținut o modificare a clauzelor inițiale în detrimentul clienților care nu au realizat asemenea negocieri;
- să nu afecteze stabilitatea sistemului financiar-bancar. Stabilitatea sistemului financiar bancar este esențială pentru: (i) asigurarea intermedierei financiare și, implicit, finanțarea creșterii economice, (ii) crearea de locuri de muncă, (iii) creșterea veniturilor populației, (iv) crearea condițiilor de rambursare a creditelor, (v) menținerea încrederii deponenților în sectorul bancar;
- să nu încalce Tratatul privind Uniunea Europeană și condițiile de aderare a României – nere restricționând libera circulație a capitalului.

Având în vedere cele prezentate mai sus, apreciem că soluția dezirabilă, atât pentru debitorii îndatorați în CHF ce înregistrează dificultăți de plată, cât și pentru adoptarea unei soluții echilibrate și circumscrise integral cadrului constituționalității, este cea propusă de Ministerul Finanțelor Publice (MFP). Propunerea MFP prevede: (i) negocierea conversiei între bancă și client, (ii) acordarea unei garanții de către MFP pentru 50% din suma rămasă de plată și (iii) acordarea de către bancă a unui discount la valoarea creditului în funcție de situația debitorului.